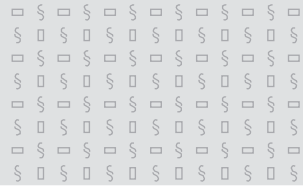

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

Elektronická preskripce léčiv - vleklý porod? *Filip Křepelka*

Zápatí prezentace

Původ, vývoj a povaha lékařského receptu

- Písemný pokyn lékaře lékárníkovi k jednotlivé přípravě léčivého přípravku ze surovin.
- Náznaky ve středověku, vytváření v raném novověku, ustálení v 19. století.
- V Evropě a po jejím vzoru jinde se zavedly postupy.
- Používala se široce, ba všeobecně latina jako jazyk vzdělanců.
- Vedle preskripce též indikace při hospitalizaci a dalších zákroky a užití z vlastních zdrojů.

Pharmacological Abbreviations

Abbreviation	Latin	Medical English
p.o	<i>per os</i>	By mouth
p.r	<i>pro recto</i>	Rectally
p.v	<i>pro vagin</i>	Vaginal
Stat.	<i>statim</i>	Immediately
p.r.n	<i>pro re nata</i>	As required
b.i.d/b.d	<i>bis in die</i>	Twice daily
t.i.d/t.d.s	<i>ter in die</i>	Three times a day
q.i.d/q.d.s	<i>quater in die</i>	Four times a day
Mane	<i>mane primo</i>	In the morning
Noct.	<i>nocte</i>	At night
Nebul	<i>nebula</i>	Nebulised solution

www.realmedicalenglish.com

Mrs. Wm. Simpson
J. M. DICKINSON, M. D.
 101 Glenwood
 U. S. Reg. No. 4224
 Physician and Surgeon
 Central Building
 Colleyville, Kansas
 374998

Mrs. Wm. Simpson
 19 Glenwood St
 374998
 Eye: Balan
 Sig: Au 2.00
 this
 Cerin Oxalatis 30
 Mergal 30 180
 My. J. J. 200
 10-1-47
 Take This To
COLUMBIA DRUG CO.
 "Prescription Specialists"
 8th & Maple Columbia Bldg.
 374998

John Clausen
CHAS. S. CAMPBELL
 U. S. Reg. No. 4224
 Physician and Surgeon
 1001 Walnut Colleyville, Kansas
John Clausen
 708 W 4
 374998
 M. Mognis
 M. B. ...
 U. S. 311 9 2hs
 Take This To
MERIA DRUG CO.
 "Prescription Specialists"
 Columbia Bldg.

Mrs. Wm. Simpson
 19 Glenwood St
 374998
 Take This To
COLUMBIA DRUG CO.
 "Prescription Specialists"
 8th & Maple Columbia Bldg.

STEPHEN S. ELLIS, M. D.
 One 1049
 Physician & Surgeon
 First National Bank Building - Colleyville, Kansas
 Residence Phone
 374985
Mrs. W. J. Harrington Jr., R
 24 pri 9 1/300
 10-1-47
 Take This To
COLUMBIA DRUG CO.
 "Prescription Specialists"
 8th & Maple Columbia Bldg.

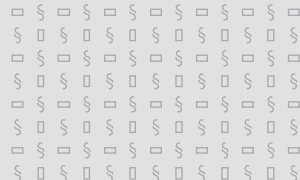
Mrs. Wm. Simpson
 19 Glenwood St
 374998
 Take This To
COLUMBIA DRUG CO.
 "Prescription Specialists"
 8th & Maple Columbia Bldg.

THE COLUMBIA DRUG CO.
 "Prescription Specialists"
 Colleyville, Kas
 U. S. Reg. No. 4224
 Physician and Surgeon
 Central Building
 Colleyville, Kansas
Carren K. Kelso
 1112 W 9th
 374984
 10-1-47
 Take This To
COLUMBIA DRUG CO.
 "Prescription Specialists"
 Columbia Bldg.

John Clausen
CHAS. S. CAMPBELL
 U. S. Reg. No. 4224
 Physician and Surgeon
 1001 Walnut Colleyville, Kansas
John Clausen
 708 W 4
 374998
 M. Mognis
 M. B. ...
 U. S. 311 9 2hs
 Take This To
MERIA DRUG CO.
 "Prescription Specialists"
 Columbia Bldg.

Standardizace a formalizace preskripce

- Ve 20. století zásadní proměny.
- Rozvoj moderní medicíny a rozšíření její dostupnosti pro všechno obyvatelstvo.
- Vývoj nových léčivých přípravků a průmyslová výroba léčivých přípravků - vytrácí se příprava v lékárně.
- Postupně se zavádí organizované hrazení, pojistné systémy, pod rostoucí kontrolou státu, ustálení léčivých přípravků jen na lékařský předpis.
- To se odráží ve formalizaci a standardizaci - stává se právním tématem.
- Samozřejmě nadále též v rámci hospitalizace: rozlišení lékárenské a farmakologické péče dle ZZS.

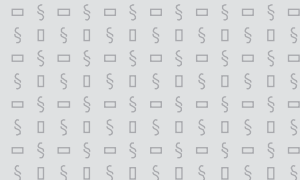
Elektronizace světa po roce 2000

- Po půlstoletí vědeckého profesionálního a amatérského rozvoje počítačů ve 2. polovině 20. století přichází okolo roku 2000 zlom - informatika se stává všudypřítomnou.
- Používání pro všechny druhy komunikace.
- Předpokladem - modernizace hardware, software a propojení Internetem, láce a spolehlivost.
- Informatizace se masivně objevuje rovněž ve zdravotnictví - ovšem nestejně.
- Kde se však do komunikace zapojuje pacient, začíná být problém - analogie poslední míle?

☒ Österr.	Krankenkasse bzw. Kostenträger AOK Rheinland-Pfalz		BVG	Hilfsmittel	Impfstoff	Spezialbedarf	Begründung	Apotheken-Nummer / IK	
☐ Österr. (alt)	Name, Vorname des Versicherten Mustermann geb. am 12.08.1984		6	7	8	9			
☐ noctis	Heidestraße 17		Zuzahlung Gesamt-Euro						
☐ Samstag	51147 Köln 10/14		[Grid for payment amounts]						
☐ Unfall	Kassen-Nr. 106415300	Versicherten-Nr. A123456789	Arzneimittel-/Hilfsmittel-Nr. Faktor Taxe						
☐ Arbeitsunfall	Betriebsstätten-Nr. 271111100	Arzt-Nr. 654321161	1. Verordnung						
		Datum 10.07.2012	2. Verordnung						
			3. Verordnung						
	Rp. (Bitte Leeräume durchstreichen) Antistressin Impfstoff Amp. 10 x 0.5 ml Muster Pharma GmbH		Vertragsarztstempel						
☒ auf Karte	*****		271111100						
☐ auf Ident.	*****		Psychologische Gemeinschaftspraxis						
☐ auf Ident.	*****		Dr. med. Markus Mustermann						
	bbbr [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]		Dr. rer. nat. Erik Mustermann						
	Bei Arbeitsunfall auszufüllen!		Dorfheidenstraße 1						
	Unfalltag	Unfallbetrieb oder Arbeitgebernummer	51069 Köln						
			Tel. 02 21 16 87 65 43						
			<i>[Signature]</i>						
			Unterschrift des Arztes						
			Muster 16 (7.2008)						
			2711111004						

Právní rámec pro elektronický recept

- Po roce 2000 zavádění elektronické preskripce léčiv v některých státech - těch, které mají efektivní státní správu, národní entusiasmus pro informatizaci a centralizované financování zdravotnictví.
- Česko vytvořilo právní předpoklady pro elektronickou preskripci v roce 2008 - nový zákon o léčivech 378/2007 Sb. + vyhláška 54/2008 Sb.
- Snaha zavést elektronickou preskripci povinnou s výjimkami v případě neodkladnosti byla zaváděná - měla být od roku 2015, odkládá se do roku 2018.
- Využívání elektronické preskripce zůstává omezené - několik procent. Sám jsem se nesetkal!

První zádrhel - obava o zneužití údajů

- Ochrana soukromí a osobních údajů
- Snadné šíření a množení (jako výhoda) je zároveň
- zvláštní národní a nadnárodní (v českém případě podnětová) legislativa.
- Střet mezi SÚKL a ÚOOÚ hned na začátku zavádění e-receptů s ohledem na souběžné snažení ohledně hromadění údajů od lékáren.
- Míra využitelnosti či zneužitelnosti státem či se souhlasem státu zainteresovanými komerčními subjekty (kontrola)?
- Míra ohrožení systému vetřelci: špionáž, sabotáž?

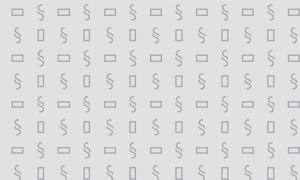
Druhý zádrhel - zázemí

- Centrální úložiště elektronických receptů - SÚKL.
- Jako každý státní orgán má své meze v organizaci, ukazuje se být těžkopádný - patrně také s ohledem.
- Velké problémy se zadáváním veřejných zakázek.
- Stát (a města/obce) má obecně problémy s masovou elektronizací - (pražská opencard).
- Vhodnost
- V roce 2015 se vyhrotil spor SÚKL s dodavatelem software, soud zakazuje SÚKL software používat, zavádějí se náhradní řešení (podrobné informace na internetu).

Třetí zádrhel - omezený zájem

- Lékárny jsou na elektronickou preskripci připravené.
- Lékaři - zejména praktičtí, nikoli.
- Nemocnice - jak vlastně vypadá interní preskripce, do jaké míry je elektronizovaná? Loni jsem byl hospitalizován a e-preskripci jsem nepozoroval.
- Česká lékařská komora soustavně vyjadřuje (prezident Kubek) tuto nechuť - uvádějí se starší lékaři (kteří jsou potřební!).
- Též další důvody: písemné vyhotovení není tak náročné, omezená potřeba.

Nechuť a obavy?

- Nechuť k velkému bratrovi - posilovaná snahami (byť dobře míněnými) o další vytěžování shromážděných dat například pro racionalizaci.
- Znechucení nad kolísáním státního zázemí a viditelně nikoli nezpochybnitelného právního rámce.
- Lékaři si nejsou jistí tím, co klikají s ohledem na odpovědnost?
- Odpor k elektronizaci jako nástroje sloužící obžalobě?
- Nedůvěra ke spolehlivosti databází?
- Pacienti chtějí mít přehled...?
- Stejně se bude tisknout! A není to vlastně dobře?
Možná je optimální jenom částečná elektronizace.